

Šesti dan smo se podali na vrh Uršlje gore, popoldan pa so nam Korošci pripravili etnografski večer s tradicionalno koroško poročno večerjo, glasbo in koroškimi »bajžami« (pripovedkami).

Sedmi dan se nam je pridružil Mauro Hrvatini (Geografski inštitut Antona Melika ZRC SAZU), s katerim smo se podali v dolino Koprivne oz. na severna pobočja Olševe, kjer se nahaja pleistocenski morenski material, ki je v tem delu Koprivne prekril cono karavanškega tonalita. Ta je značilen za območje periadriatskega šiva, ki predstavlja geološko mejo med Dinaridi na jugu in Alpidi na severu in poteka skozi to dolino. G. Hrvatini nam je predstavil tudi rokovanje s t. i. schmidtovim kladivom, ki se uporablja za ugotavljanje mehanske odpornosti kamnin in njegovo uporabnost v geomorfologiji. Poleg tega je udeležencem pokazal še delovanje t. i. hidrometričnega krila, s katerim smo merili pretoke Meže. Po tem je sledilo še krajše predavanje o zadnjih raziskavah na Triglavskem ledeniku, ki so jih raziskovalci Geografskega inštituta ZRC SAZU izvedli v prvih dneh julija 2000.

Isti dan zvečer nas je obiskal prof. dr. Dušan Nečak (Oddelek za zgodovino FF), ki je imel zanimivo predavanje z naslovom »Koroški Slovenci v drugi avstrijski republiki«, poleg tega pa nam je predstavil še zgodovinsko ozadje koroškega plebiscita.

Predavanje prof. Nečaka je bilo uvod v osmi dan našega tabora, ko sta se nam pridružila dr. Jernej Zupančič (Inštitut za geografijo) in Igor Roblek (absolvent geografije Univerze v Celovcu) in se z nami podala na avstrijsko Koroško z namenom, da nam osvetlita problematiko slovenske manjšine na Koroškem danes. Pod njunim vodstvom smo si v Avstriji najprej ogledali Katoliški dom Prosvete »Solidaritas« v Tinjah/Tainach, potem pa smo se odpravili v Celovec, kjer smo obiskali prostore in se srečali s predstavniki obeh osrednjih političnih organizacij koroških Slovencev. Najprej nam je svoje poglede na manjšinsko problematiko v deželi in širše predstavil dr. Marjan Sturm, predsednik Zveze Slovenskih organizacij (ZSO), za njim pa še glavni tajnik Narodnega sveta koroških Slovencev (NSKS) dr. Franc Wedenig. V pogovoru z obema smo iz prve roke slišali, kakšni so trenutni problemi, s katerimi se sooča manjšina in kakšni so dolgoročni projekti obeh organizacij. Sledil je obisk Gostišča Miklavž v kraju Bilčovs/Ludmannsdorf, kjer smo se srečali z ravnateljem Višje šole za gospodarske poklice v Št. Petru/St. Peter mag. Štefanom Schelladrom, ki nam je predstavil šolo, ki jo vodi in sistem dvojezičnega šolstva na avstrijskem Koroškem. Za tem smo se odpravili v Sele/Zell, kjer smo se pogovarjali z županom te občine o potrebah lokalnih skupnosti, depopulaciji, turizmu in o prekomejnem sodelovanju s Slovenijo. Občina Sele ima po statističnih podatkih največji odstotek Slovencev med občinami na avstrijskem Koroškem. Pri ogledu vasi tudi nismo spustili ogleda lokalnega pokopališča, kot trajnega pomnika slovenstva v teh krajih.

Na koncu bi se radi za uspešno izvedbo tabora še enkrat zahvalili vsem predavateljem, domačinom in sponzorjem, ki so nam bili pripravljene pomagati in so s svojim sodelovanjem pripomogli k uspešni izvedbi že četrtega študentskega geografskega tabora.

18. ZBOROVANJE SLOVENSkih GEOGRAFOV (LJUBLJANA, 19.–21. OKTOBER 2000) Simon Kušar

18. zborovanje slovenskih geografov je potekalo med 19. in 21. oktobrom 2000 v Ljubljani pod geslom Ljubljana – geografija mesta in mesto geografije. Organiziralo ga je Ljubljansko geografsko društvo v sodelovanju z Društvom učiteljev geografije in Zvezo geografskih društev Slovenije. Namen srečanja je bil predstavitev dosežkov in strokovnih spoznanj ter izmenjava idej in izkušenj preteklega obdobja. V ospredju strokovnega zanimanja je bilo mesto Ljubljana, ki je bilo v preteklosti zapostavljeno v geografskem proučevanju. Rezultati raziskav niso predstavljeni v zborniku prispevkov kot je bilo to običajno na dosedanjih zborovanjih, ampak prvič v samostojni knjigi v obliki monografije. V monografski knjigi z naslovom Ljubljana – geografija mesta so predstavljene urbano-

Predsednik organizacijskega odbora dr. Matej Gabrovec v delovnem pogovoru z dr. Lucom V. Zwaenepoelom (foto: Igor Lapajne).

Dr. Irena Rejec Brancelj, predsednica Ljubljanskega geografskega društva, organizatorja zborovanja, pozdravlja udeležence (foto: Igor Lapajne).

geografske teme (razvoj mesta, morfološka, funkcijska in socialnogeografska zgradba), okoljske teme (kvaliteta bivalnega okolja, ogroženost zaradi naravnih nesreč, onesnaževanje okolja) ter teme o vpetosti mesta v okolico. Širši javnosti je bila predstavljena na novinarski konferenci v četrtek, 19. oktobra. Novost na tokratnem zborovanju je tudi zbornik povzetkov, ki je služil kot program. V njem so povzetki vseh dejavnosti na zborovanju.

Zborovanje se je začelo v četrtek, 19. oktobra dopoldne v Cankarjevem domu. Udeležence je v imenu organizatorja pozdravila predsednica Ljubljanskega geografskega društva dr. Irena Rejec Brancelj. V nagovoru je predstavila prizadevanja za pripravo srečanja geografov, ki bi prikazalo vso širino delovanja geografov od raziskovalnih spoznanj do njihove prisotnosti v šolah in širši javnosti. Zbrane sta pozdravila predsednik Zveze geografskih društev Slovenije dr. Milan Orožen Adamič in podžupan Mestne občine Ljubljana Anton Colarič. V okviru plenarnih predavanj sta kot gosta nastopila dr. Luc V. Zwaenepoel in dr. Karl Ruppert. Svetovalec Evropske skupnosti dr. Luc V. Zwaenepoel je predstavil metodologijo priprave regionalne razvojne strategije na primeru Slovenske Istre in Ljubljane. Dr. Karlu Ruppertu je bila pred predavanjem z naslovom *Mitteuropa – poskus prostorsko-relevantne definicije* izročena Zlata plaketa Univerze v Ljubljani in priznanje Oddelka za geografijo za dolgoletno sodelovanje na strokovnem, pedagoškem in publicističnem področju.

V času po kosilu so bile ekskurzije po zgodovinskem jedru mesta. Udeleženci so si lahko ogledali antično, srednjeveško ali Plečnikovo Ljubljano, nekateri pa so se udeležili ekskurzije po Ljubljani, kakor je predstavljena v novem priročniku za učitelje zemljepisa v osnovnih šolah.

V popoldanskem času je bila v Cankarjevem domu otvoritev razstave posterjev. Na njih so bile predstavljene urbanogeografske teme, okoljska problematika Ljubljane z okolico ter nekatere specifične vsebine, vezane na Ljubljano. Plakate so pripravili srednješolci, študentje geografije in nekateri strokovnjaki. Plakati so sodelovali tudi na Sejmu znanstvenih idej v organizaciji Slovenske znanstvene fundacije. V Cankarjevem domu so se zbrali učitelji geografije na občnem zboru svojega društva.

V Zemljepisnem muzeju je bila popoldne okrogla miza o stanju okolja v Ljubljani. Pripravili in vodili so jo absolventi geografije na Oddelku za geografijo Filozofske fakultete, ki so prejšnje študijsko leto v okviru študijske usmeritve varstvo geografskega okolja pod mentorstvom dr. Metke Špes izdelali študijo Stanje okolja v Mestni občini Ljubljana. Po predstavitvi se je razvil živahen pogovor o najbolj perečih okoljskih problemih ter načinih sanacije le-teh.

V zgodnjih večernih urah je bil na Ljubljanskem gradu ogled razstave Kartografska upodobitev in razvoj Ljubljane na izbranih načrtih od 16. do sredine 20. stoletja. Po razstavi je vodila sodelavka pri pripravi razstave Bibijana Mihevc.

Zvečer je bil v Stanovski dvorani sprejem za udeležence srečanja. Otvoritveni govor je imel dr. Matej Gabrovec, vodja organizacijskega odbora. Sprejem je vodila Mimi Urbanc. Dr. Milan Orožen Adamič je podelil priznanja Zveze geografskih društev. Razdeljeno je bilo 5 pohval, 8 bronastih, 17 srebrnih in 17 zlatih plaket Zveze geografskih društev Slovenije. Tako veliko število priznanj dokazuje dejavno vlogo geografov v slovenski družbi. Po uradnem delu se je srečanje nadaljevalo v sproščenem vzdušju.

Petek (20. oktober) se je začel zelo delavno. V dopoldanskem času so bila predavanja na Srednji zdravstveni šoli, v Dijaškem domu Ivana Cankarja in na Srednji upravno administrativni šoli. Udeleženci so prisluhnili različnim urbanogeografskim prispevkom. Vzoredno s predavanji so potekale hospitacije in delavnice na nekaterih srednjih šolah, kjer so bile v ospredju didaktične vsebine. V času pred kosilom je bil ogled Oddelka za urbanizem Mestne občine Ljubljane ter Hiše eksperimentov, kjer so udeleženci z zanimanjem spremljali eksperiment »pokrajina v peskovniku«. Prikazana je simulacija rečne erozije in oblikovanje reliefnih oblik zaradi delovanja rečne vode.

Na Srednji zdravstveni šoli je bila okrogla miza o javnem potniškem prometu. Vodil jo je dr. Matej Gabrovec. Udeležili so se je predstavniki prevoznikov

(Ljubljanski potniški promet, Kam-bus Kamnik, Slovenske železnice), Avtobusne postaje Ljubljana, Mestne občine Ljubljana in iniciativne skupine za uvedbo tramvaja. Poslušalci so bili seznanjeni z različnimi koncepti reševanja težav mestnega in primestnega prometa. Izkazalo se je, da ima vsako prevozniško podjetje svoj način reševanja težav. Potreben bi bil skupen nastop v boju za čim večji delež potnikov in zmanjšanje osebnega avtomobilskega prometa v mestu. Zaradi časovne stiske ni prišlo do razprave, ki bi bila verjetno zelo burna.

Petkovo popoldne je bilo rezervirano za štiri krajše strokovne ekskurzije po mestu in njegovi okolici. Udeleženci ekskurzije z dr. Mirkom Pakom so si ogledali funkcijsko zgradbo Ljubljane. Dr. Dejan Rebernik je predstavil socialnogeografsko zgradbo Ljubljane. Dr. Matej Gabrovec je vodil ekskurzijo po Zgornji Šiški, Kosezah in Podutiku, kjer je prikazal agrarne elemente – ostanke preteklosti v mestu. Mag. Valentina Brečko Grubar in Simon Kušar sta prisotne seznanila z ljubljanskim poljem. Kljub mrazu in razmeroma slabem vremenu so bili udeleženci ekskurzij navdušeni, saj so bili vodeni po mestnih in obmestnih predelih, ki jih doslej še niso imeli priložnosti spoznati.

V soboto, 21. oktobra se je delovna vna na zborovanju nadaljevala. Najbolj zgodnji so se zbrali ob 8. uri ter odšli raziskovat geografske značilnosti Velike planine na čelu z Mihom Pavškom in Borutom Peršoljo. Ostali so se zbrali na dveh lokacijah (Prešernova dvorana SAZU, Zemljepisni muzej), kjer so prisluhnili zadnjemu sklopu predavanj s fizičnogeografskimi, okoljskimi in agrarnimi vsebinami.

Po končanih predavanjih je bil odhod na tri celodnevne ekskurzije. Dr. Karel Natek in dr. Davorin Tome sta vodila ekskurzijo na ljubljansko barje. Predstavljeni so bili njegovi naravovarstveni vidiki. Udeleženci so si ogledali profil južnega dela Ljubljane z manj privlačnimi mestnimi dejavnostmi, kot so odlagališče odpadkov, avtoodpad, skladišča in begunski center. Spoznali so klasično barjansko kulturno pokrajino in probleme, ki se pojavljajo zaradi suburbanizacije. Ogledali so si tudi znamenitosti južnega roba Barja. Plovba proti Ljubljani je zaradi narasle ljubljanske odpadla. Ingrid Florjanc iz Gimnazije Ledina je pripravila ogled Taborске jame in okoliškega kraškega sveta v luči izpeljave terenskega dela za pridobitev dela ocene na maturitetnem preizkusu iz znanja geografije. Dr. Stanko Pelc in mag. Drago Kladnik sta organizirala ogled podeželskega zaledja vzhodnega dela Ljubljane. V prvem delu sta popotnike seznanila z razvojem rastlinjakov kot intenzivnim načinom pridelave zelenjave in cvetja. V drugem delu je bil predstavljen projekt Celostnega razvoja podeželja in obnove vasi na območju krajevnе skupnosti Besnica.

S sobotnimi ekskurzijami je bilo 18. zborovanje slovenskih geografov končano. Udeležilo se ga je 150 udeležencev. Med njimi jih je veliko aktivno sode-

lovalo. Program zborovanja je bil zelo obširen in raznolik. Številna predavanja, hospitacije, ogledi, okrogli mizi in ekskurzije so omogočili izbor vsebin, ki posameznika najbolj zanimajo. Opravljen je bil širok geografski pregled mesta z okolico. Poudarjena so bila številna odprta vprašanja in dileme. Žal je zaradi številnih vzporednih dejavnosti in stalne časovne stiske zmanjkovalo ali celo zmanjkalo časa za razpravo. Tudi predavatelji v skopo odmerjenem času niso vedno uspeli predstaviti bistva svojega prispevka. Večje število vzporednih dejavnosti je zmanjševalo pomen zborovanja kot družabnega srečanja. Pohvaliti je potrebno vse ekskurzije. Bile so izvrstno pripravljene in vodene. Osredotočile so se na vsebine, ki niso preveč znane, hkrati pa so bile ustrezno dopolnile k predavanjem. Največje prijetno presenečenje je monografija Ljubljana – geografija mesta. Knjiga je opremljena s številnimi barvnimi kartami in grafikoni. S svojo vsebino in tehničnim izgledom je zanimiva za velik krog uporabnikov, ne le za geografe. In to je največ, kar lahko ponudi takšno zborovanje: širitev geografskih spoznanj in strokovnem in laičnem krogu. Če so se ob tem okrepili stiki med geografi in zavedanje njihove pripadnosti geografiji, je zborovanje doseglo svoj namen in ga celo preseglo.

METODE TERENSKEGA DELA ZA GEOGRAFE (PRSTI IN VEGETACIJA, VODE) Milena Petauer

Na željo številnih učiteljev in profesorjev geografije je Center za permanentno izpopolnjevanje Pedagoške fakultete v Mariboru – Oddelek za geografijo v aprilu in maju 2000 organiziral seminar z naslovom: »Nove metode terenskega dela za geografe«. Semi-

Udeleženci terenskega dela na hmeljišču v Drešinji vasi (Celjska kotlina) (foto: Ana Vovk Korže).